

2018

GRAAN

bulletin

BASF
We create chemistry

Bas Blok over groeiregulatie, Oud-Beijerland

“Prodax houdt de tarwe prima in de benen.”

Als testgebruiker kon Bas Blok vorig jaar al kennismaken met de nieuwe groeiregulator Prodax van BASF. Het is hem goed bevallen. “Je combineert de werking van twee bewezen stoffen. Alle tarwe bleef mooi overeind en het middel is makkelijk in de omgang.”

“Voordat ik met Prodax begon, was het eigenlijk al vertrouwd”, lacht Bas Blok. “En daardoor voelde het ook niet als een sprong in het diepe.” Hij doelt op het feit dat Prodax de actieve stoffen combineert van twee groeiregulatoren die al langer hun sporen hebben verdiend bij de halmverkorting in granen. Het gaat om prohexadion-calcium (uit Medax Top) en trinexapac-ethyl dat onder meerdere merknamen bekend is. Deze combinatie van actieve stoffen zorgt er voor dat Prodax snel en langdurig werkt; die werking is bovendien onafhankelijk van temperatuur- of weersinvloeden. Ook bij lage temperaturen en weinig zon doet Prodax z'n werk.

Zinvol experiment

Bas Blok verbouwt jaarlijks zo'n 15 tot 20 hectare wintertarwe in een bouwplan dat verder bestaat uit suikerbieten, consumptieaardappelen, zaaiuien, sperziebonen en voederbieten. Blok staat altijd wel open om iets nieuws te proberen en werd om die reden door zijn gewasbeschermingshandelaar benaderd om Prodax toe te passen in zijn wintertarwe. “Het leek mij een zinvol experiment zonder

al te veel risico”, zegt Bas. Hij spoot één van zijn percelen twee keer met de combinatie van Prodax en CCC. Over het resultaat is hij goed te spreken. “Prodax is me goed bevallen. De tarwe is mooi overeind blijven staan en ook de opbrengst was oké. Ik vind het lastig om Prodax te vergelijken met mijn standaard aanpak op het andere perceel. Daar stond een ander ras en het was ook ca. 4 weken later ingezaaid. Maar van de proefvelden van mijn gewasbeschermingshandelaar heb ik begrepen dat de halmen echt centimeters korter waren met Prodax. De knopen zaten zichtbaar dichter op elkaar en dat verschil was er ook nog bij de oogst.” Op die proefvelden was ook te zien dat de Prodax-objecten een beter ontwikkeld wortelgestel hadden en daarmee een betere verankering.

Samen in één product

Behalve de goede werking ziet Blok nog wel meer voordelen van Prodax. “Het is mooi dat beide actieve stoffen zijn samengebracht in één product. Je hoeft niet meer na te denken over de volgorde bij het aanmaken van de vloeistof.

Ik moest trouwens wel even wennen aan de granulaatkorrel formulering.” Met de grootschalige distributie vanaf 2018 zal Prodax worden geleverd met een handige maatbeker die wegen overbodig maakt. En de goede mengbaarheid van Prodax zorgt er voor dat het middel makkelijk is te combineren met de herbicide- of fungicidebespuitingen.

Bas Blok heeft inmiddels besloten dat hij Prodax ook in 2018 weer gaat toepassen. “Het afgelopen seizoen heb ik gezien dat het een goed product is. Prodax doet wat ze zeggen.”

NIEUW:

Prodax

Prodax is de nieuwste groeiregulator in winter- en zomergranen zoals tarwe, gerst, rogge en haver. Het combineert de ruimschoots bewezen kracht van twee bekende werkzame stoffen: prohexadion-calcium en trinexapac-ethyl. De groeiregulator is mengbaar met fungiciden en herbiciden. Uniek aan Prodax is dat het onder verschillende en zeer uiteenlopende weertypen effectief is. Vraag uw leverancier voor een advies op maat.

De voordelen van Prodax

- Werkt temperatuur- en weersonafhankelijk
- Goed mengbaar
- Meest bedrijfszekere groeiregulator

Mts. Detmer en Jaap Steenhuis-Geertsema, Wirdum

“Met Produx is het altijd raak!”

Jaap en Detmer Steenhuis-Geertsema maakten als proefveldhouder al kennis met de nieuwe groeiregulator Produx van BASF. Naast de betrouwbare en snelle werking zijn ze vooral enthousiast over de praktische toepasbaarheid van Produx. “De goede mengbaarheid met herbiciden past ons prima!”

Onder de rook van het Noord-Groningse Wirdum hebben Detmer en Jaap Steenhuis-Geertsema in maatschap een akkerbouwbedrijf van 117 hectare zavel en kleigrond. Detmer steekt al zijn tijd in de boerderij; Jaap heeft een fulltime baan als technisch adviseur bij een regionale gewasbeschermingshandelaar. Bijna 60% van het areaal wordt ingenomen door granen, waaronder 55 hectare wintertarwe en 10 hectare wintergerst.

Bij de groeiregulatie nemen de broers geen enkel risico. “Ik kies altijd voor zekerheid”, stelt Detmer. Broer Jaap vult aan: “Onze granen krijgen in februari en maart hun volledige portie stikstof in de vorm van NTS. Maar wat er dan nog bijkomt uit

mineralisatie weet je niet. Effectieve groeiregulatie is dus heel belangrijk om het gewas in de benen te houden.”

Gedegen onderzoek

Het bedrijf van maatschap Steenhuis-Geertsema is al meer dan 10 jaar één van de vaste proeflocaties voor nieuwe graanmiddelen van BASF. Technisch productadviseur Rolf Scholtens begeleidt de proeven en doet alle waarnemingen. Scholtens vertelt: “We hebben Produx in Nederland drie jaar getest op vier verschillende locaties. De locaties verschillen van grondsoort en we doen proeven met legeringsgevoelige rassen.” In 2016 beleefden Detmer en Jaap hun eerste kennismaking met Produx. “Het

ging toen vooral om de praktische kant van het middel”, vertelt Detmer. “Het is een granulaat, dus dan ben je nieuwsgierig naar de oplosbaarheid. Maar dat ging perfect. Je strooit het gedoseerd in de fustreiniger en het is weg.” In beide jaren spoten de broers een deel van hun areaal met de combinatie van Produx met CCC. Zowel in de officiële proeven als op de praktijkstroken voldeed Produx ruimschoots aan de verwachtingen.

Praktische voordelen

Komend jaar schakelen de broers volledig over op de combinatie van Produx met CCC, is hun verwachting. “Je bent met Produx minder afhankelijk van de temperatuur”, verklaart Jaap deze voorkeur. “Het middel bevat onder andere dezelfde

actieve stof als de Medax Top en werkt al vanaf ongeveer 5 graden. Je ziet dus snel effect en je weet op tijd of er nog een tweede bespuiting nodig is.” Voor Detmer speelt nog een andere factor. “Produx is uitstekend mengbaar met herbiciden. Je bespaart daardoor al gauw een werkgang met de spuit. Produx is dus niet alleen bedrijfszeker maar ook nog eens heel praktisch inzetbaar.” Scholtens besluit met een interessante uitkomst van de proeven: “We zien op alle locaties dat de combinatie met herbiciden de werking van Produx versterkt. Daardoor kan de dosering vaak nog iets omlaag.”

Biathlon 4D: sterk en snel op lastige breedbladigen

Paarse dovenetel

Ereprijs

Vogelmuur

Kamille

Biathlon 4D is een uiterst effectief herbicide voor de bestrijding van lastige breedbladige onkruiden in granen. Biathlon 4D is sterk op onder andere ereprijssoorten, paarse dovenetel, kamille, muur, kleefkruid, akkerdistel en akkerwinde. Het middel is een kant-en-klare formulering van de werkzame stoffen tritosulfuron en florasulam die hun goede werking al eerder hebben bewezen in de herbiciden Biathlon en Primus.

Biathlon 4D is toegelaten in wintergraan (m.u.v. kanariezaad) en zomergraan. Het middel is al inzetbaar vanaf het 3-blad stadium; de aanbevolen toepassingstijdstippen zijn direct na de winter voor de wintergranen en aan het einde van de uitstoeling voor de zomergranen. Biathlon 4D is op z'n sterkst als u het spuit op klein onkruid en bij groeizaam weer.

Zeer goed mengbaar

Een belangrijk kenmerk van Biathlon 4D is de uitstekende mengbaarheid; het laat zich bijvoorbeeld prima combineren met

grassenmiddelen als Atlantis en Capri Twin. Maar ook mengen met andere middelen tegen breedbladigen gaat prima.

De gewasveiligheid is zeer goed en Biathlon 4D kent geen beperkingen in volgteelten. Recentelijk is het etiket positief gewijzigd. De driftmaatregel van gebruik met luchtondersteuning is komen te vervallen. Bij toepassing van Biathlon 4D is het, net als bij andere gewasbeschermingsmiddelen, belangrijk om het etiket in acht te nemen.

Dennis Haak uit Hoek, Zeeuws-Vlaanderen

“Goede ervaringen met Systeem BASF”

Mts. Akkerbouwbedrijf Haak uit Hoek bestrijdt schimmelziekten in de wintertarwe al 3 jaar met Systeem BASF. Met Adexar op T1 en Ceriax op T2 houden ze hun graangewassen probleemloos schoon. “Het bevalt ons goed.”

Dennis Haak heeft in maatschap met zijn vader een akkerbouwbedrijf van 147 hectare in het Zeeuws-Vlaamse Hoek. Ze verbouwen wintertarwe, pootaardappelen, zaaiuien (geel en roze), suikerbieten, vlas en graszaad. In hun regio is gele roest meestal de grootste belager van de granen. “Bruine roest hebben we hier ook wel”, vertelt Dennis. “Dat komt door het relatief milde klimaat. En van de andere graanschimmels zien we af en toe ook wel iets, maar gele roest staat op nummer 1.” De keuze van maatschap Haak voor Systeem BASF sluit daar goed bij aan want de epoxyconazool in zowel Adexar als Ceriax is de sterkste triazool op roesten en septoria. Beide middelen bevatten ook Xemium dat vrijwel alle schimmels aanpakt via blokkering van de ademhaling. Ceriax bevat daarnaast als derde actieve stof pyraclostrobin; dit werkt

sterk preventief en curatief op roesten maar ook sneeuwschimmel en DTR zijn gevoelig en er is een nevenwerking op septoria.

Schoon over de eindstreep

Aan de keukentafel vertelt Dennis over hun ervaringen met Systeem BASF. “We hebben weer schoon de eindstreep gehaald”, lacht Dennis als hij terugblijkt op het graanseizoen. Maar 2017 was niet het spannendste jaar voor de bestrijding van schimmels in graan, geeft hij toe. Hun opbrengsten met uitschietters tot meer dan 11 ton onderstrepen dit. “Nee, 2016 was een stuk lastiger. We spotten toen hetzelfde. Dus Adexar op T1 en de Ceriax op T2. Maar ondanks de hoge ziektedruk waren we toen ook zeer tevreden over de werking.”

Dennis en zijn vader pasten “Systeem BASF” al toe voordat BASF de combinatie

die naam gaf. Toen Ceriax in 2015 op de markt kwam werd dat meteen hun T2-middel en verhuisde Adexar van T2 naar T1. “Wij staan er altijd wel open voor om een nieuw middel te gebruiken”, vertelt Dennis, “En het is ons al die jaren goed bevallen.” Voor de middelkeuze overlegt

de maatschap met hun adviseur maar voor de timing van de bespuitingen trekken ze hun eigen plan. “We zijn altijd scherp op de ontwikkeling van het gewas”, licht Dennis toe. En met de 45 meter brede Delvano zelfrijder is het een koud kunstje om het hele areaal op het juiste moment te spuiten.

Binnen 15 minuten regenvast

Adexar en Ceriax werken systemisch en verspreiden zich snel opwaarts door de plant. Dankzij hun EC-formulering is er een uitstekende uitvloeiing en hechting en zijn de middelen binnen ca. 15 minuten regenvast.

T3-bespuiting met Osiris in de strijd tegen DON

Verscheidende fusariumschimmels kunnen mycotoxinen vormen zoals DON. Deze stoffen zijn schadelijk voor mens en dier. Een partij graan met te hoge DON-gehalten is ongeschikt voor veevoer of menselijke consumptie. Daarom verdient de bestrijding van fusarium in tarwe extra aandacht. Het advies is om Osiris toe te passen op T3. De kracht van Osiris is dat het middel zich

door z'n unieke formulering direct na de toepassing over en in de gehele aar verspreidt. De plant neemt Osiris heel snel op; het middel is daardoor goed en vlot regenvast.

Opus Team, de sterkste bij vroege gele roest

Bij (dreigende) infecties met gele roest of septoria kunt u zich geen betere partner wensen dan Opus Team. Door de vele nieuwe fysio's die de afgelopen jaren zijn ontstaan, loert het gevaar van een besmetting met gele roest elk voorjaar opnieuw. Bovendien zijn alle rassen in hun jeugd stadium gevoelig voor deze fysio's. Ook de gevaren van een vroege septoria aantasting zijn bij elke graanteler bekend.

Opus Team is niet alleen de sterkste op gele roest, het middel heeft ook een paar onderscheidende kenmerken die het zeer geschikt maken voor de T0 bespuiting. Opus Team werkt zowel preventief als curatief en stopt beginnende infecties effectief. Vooral bij gele roest, dat zich soms in een paar dagen zeer snel kan uitbreiden, is dit een belangrijke eigenschap. Opus Team bevat twee actieve stoffen.

De epoxiconazool is sterk op septoria, roesten, DTR en sneeuwschimmel. De fenpropimorf pakt roesten, meeldauw en septoria effectief aan. Belangrijk is ook dat de fenpropimorf in Opus Team al bij lage temperaturen optimaal werkt en de opname van de epoxiconazool bevordert. Beide effecten samen zorgen voor een snelle aanvangswerking. In een koud voorjaar neemt u met Opus Team dus direct een voorsprong als een T0 bespuiting nodig is.

Met de combinatie van epoxiconazool en fenpropimorf wordt resistentie van roesten, meeldauw en septoria actief voorkomen. Zoals bij alle graanfungicides bevordert u de betrouwbare werking van Opus Team door het middel preventief in te zetten en een robuuste dosering te gebruiken.

Hogere stikstof efficiëntie en minder uitstoot naar milieu

Urean met Limus CL benadert werking KAS

De nieuwe ureaseremmer Limus CL van BASF maakt ureum houdende meststoffen net zo effectief als de vertrouwde KAS. Dankzij de hogere stikstof efficiëntie wordt de stikstofgift optimaal benut en profiteert het milieu van minder uitspoeling en vervluchtiging.

Vloeibare ureum houdende kunstmeststoffen zijn populair omdat ze op een praktische manier en nauwkeurig zijn toe te dienen. Vooral in granen heeft het gebruik van stoffen als Urean en NTS een grote vlucht genomen. Een belangrijk nadeel van deze meststoffen is dat er forse N-verliezen kunnen optreden. Ureum wordt omgezet in ammonium (NH_4^+) en vervolgens nitraat (NO_3^-). Dit is een proces waarvan de snelheid afhankelijk is van o.a. temperatuur en vocht. Als ureum niet snel genoeg inspoelt naar circa 5 cm diepte, is de kans op N-vervluchtiging zeer groot. In de praktijk vervluchtigt gemiddeld ca. 10% van de stikstof in de vorm van ammoniak (NH_3) maar er komen ook uitschieters voor tot 80%. Het eindproduct van de N-omzetting (nitraat) is bovendien gevoelig voor uitspoeling.

Unieke werking

Om de omzetting van ureum te vertragen zijn er al jaren ureaseremmers op de markt. Deze stoffen blokkeren de enzymen die zorgen voor de omzetting van ureum. Ook Limus CL is een ureaseremmer maar het unieke aan Limus CL is dat het niet één maar twee actieve stoffen bevat: NBPT en NPPT. Deze stoffen blokkeren een veel groter deel van de urease-enzymen dan de gangbare ureaseremmers met alleen NBPT. Dit maakt Limus CL zo'n 40%

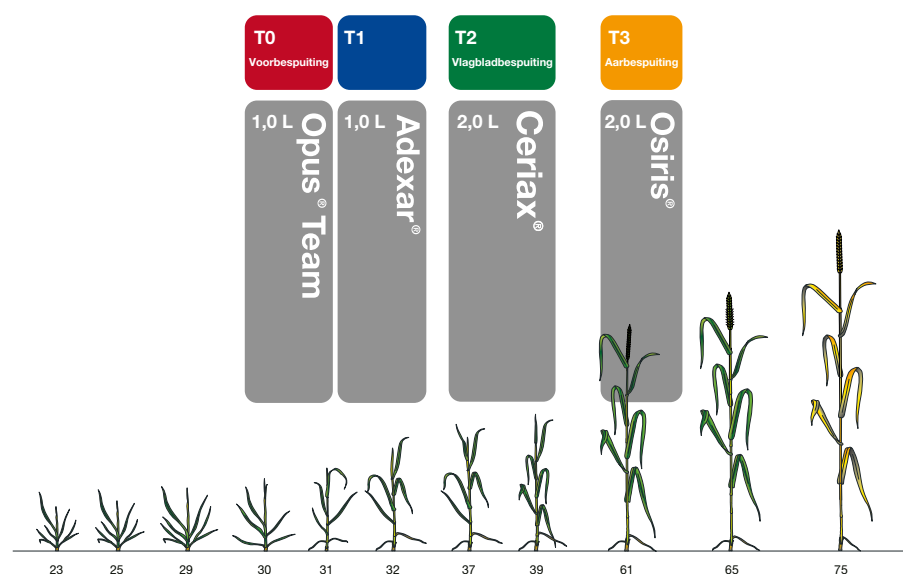

effectiever. Door de tragere omzetting komt de stikstof gedoseerd vrij en treedt er minder vervluchtiging op. Dankzij Limus CL benadert de stikstof efficiëntie van ureum houdende meststoffen die van KAS. De adviesdosering Limus CL beschermt de ureum in Urean of NTS 10 tot 14 dagen tegen omzetting naar NH_3 .

Eenvoudige toepassing

Limus CL is zeer eenvoudig in het gebruik. U voegt het toe aan de meststof in de tank van de veldspuit. De adviesdosering is 1 liter Limus CL per 1.000 liter Urean. Afhankelijk van het ureumgehalte en de omstandigheden kan de dosering worden aangepast. Dit is zeker bij tarwe van belang omdat bij bemesting in het vroege voorjaar vooral de opname van NH_4^+ belangrijk is. Bij lagere temperaturen wordt nitraat (NO_3^-) namelijk minder goed opgenomen. Limus CL kan in alle gewassen en op elk tijdstip gebruikt worden. Voor ureum in korrelvorm is Limus Yellow beschikbaar.

Advies ziektebestrijding in tarwe

De strategie voor de beste bescherming tegen graanschimmels start bij de keuze voor het sterkste product in het vlagbladstadium (T2): Ceriax. Om het gewas in de periode daarvoor ook te beschermen, is Adexar het sterkste fungicide.

De T0 en/of T1 eventueel in combinatie met chloorthalonil of mancozeb

Bij zware ziektedruk in het (vroege) voorjaar, verdient het graangewas een extra bescherming met een voorbespuiting. De bespuiting op T3 is vooral gericht op aarfusarium om problemen met DON-verontreiniging voor te zijn.

Pak resistente duist aan met Malibu

In regio's met veel wintertarwe is resistente duist een toenemend probleem. Een doeltreffende aanpak van dit lastige onkruid vraagt om een combinatie van teeltmaatregelen waarvan de grondbewerking, het zaaitijdstip én chemische bestrijding de belangrijkste zijn. Het is gebleken dat chemische bestrijding in het najaar bepalend is voor het succes van een bespuiting in het voorjaar. De praktijk wijst uit dat met uitsluitend een voorjaarsbespuiting het risico veel te groot is dat resistente duist alsnog de kop opsteekt.

Het advies

Het advies is om duist in het najaar te bestrijden met Malibu. De werkzame stoffen in Malibu (pendimethalin en flufenacet) werken uitstekend op resistente duist. Malibu heeft zowel bodem- als contactwerking en de lange duurwerking zorgt ervoor dat ook later kiemende onkruiden bestreden worden. Naast resistente duist bestrijdt Malibu onder andere ook windhalm, kamille, straatgras, ereprijs, dovenetel en kleeftkruid. Malibu is veilig voor nateelten van bijvoorbeeld tulpen.

Emissie van GBM voorkomen

Het voorkomen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater is van essentieel belang. Het milieu dient maximaal beschermd te worden en een effectief middelenpakket moet behouden worden voor de toekomst. Om bewust te worden van de emissieroutes op het eigen erf, kunnen telers de erfemissiescan uitvoeren. Deze is te vinden op www.erfemissiescan.nl

Nog steeds worden bijvoorbeeld bodemherbiciden teruggevonden in het oppervlaktewater. Deze bodemherbiciden horen niet in het oppervlaktewater thuis. Er zijn diverse maatregelen die telers in acht kunnen nemen om de belasting van het oppervlaktewater te reduceren. Een speciale veldgids met handvatten voor telers is te vinden op www.nefyto.nl

Het Graanbulletin is een uitgave van BASF Nederland BV, Divisie Agro.

Wilt u meer weten over de specifieke eigenschappen van producten van BASF, dan kunt u contact opnemen met uw leverancier van gewasbeschermingsmiddelen.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Prodax®, Biathlon 4D®, Biathlon®, Opus Team®, Adexar®, Ceriax®, Osiris®, Limus CL®, Limus Yellow®, Malibu®, Medax Top® zijn geregistreerde handelsmerken van BASF.

Atlantis® is een geregistreerd handelsmerke van Bayer Crop Science.

Capri Twin® en Primus® zijn geregistreerde handelsmerken van DOW Agro Science.

BASF
We create chemistry

BASF Nederland BV
Postbus 1019 | 6801 MC Arnhem
www.agro.basf.nl | Twitter: @BASFAgronl
Facebook: @BASFAgronl